ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

❖❖⚖❖❖

ទីស្តីការក្រសួងយុត្តិធម៌

លេខ: ០៣-កយ-សណន/២០០៥

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៩ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៥

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌

សូមជំរាបមក

- ប្រធានតុលាការកំពូល
- អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល
- ប្រធានសាលាឧទ្ធរណ៍
- អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍
- ប្រធានតុលាការខេត្ត-ក្រុង
- ព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការខេត្ត-ក្រុង
- ប្រធានតុលាការយោធា
- ព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការយោធា
- មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

សូមជ្រាប។

កម្មវត្ថុ: - សេចក្តីណែនាំអំពីការអនុវត្តនីតោលការណ៍នានាក្នុងច្បាប់ជាតិ និងអន្តរជាតិដែលកំពុងនៅជាធរមាន ទាក់ទងនឹងការការពារជនរងគ្រោះ នៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ។

យោង: - រដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ
- ច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មនៃនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ
- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល

- ច្បាប់ស្តីពីរបបសារពត៌មាន
- ច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន
- ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់សាលាជំរះក្តី
- ច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងគ្រួសារ
- អនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ
- អនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ
- សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ស្តីពីគោលការណ៍ជាមូលដ្ឋានសំរាប់ជនរងគ្រោះនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ
- សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីអំពើហិង្សាប្រឆាំងលើស្ត្រី
- បទបញ្ញត្តិជាបទដ្ឋានអប្បបរិមារបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីវិធានការមិនឃុំខ្លួន
- គោលការណ៍ណែនាំរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីតួនាទីរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា
- ប្រកាសលេខ ២៧ ចុះថ្ងៃទី ១១ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៤ របស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ ស្តីពីរបៀបរបបធ្វើការងាររបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌
- ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌

កន្លងមក ក្រសួងយុត្តិធម៌ បានកត់សំគាល់ឃើញថា មានបទល្មើសជាច្រើនបានកើនឡើងដែលជាហេតុធ្វើឱ្យមានព្យសនកម្មលើជនរងគ្រោះគ្រប់បែបយ៉ាង ប៉ុន្តែយើងពុំទាន់បានអនុវត្តច្បាប់និងគោលការណ៍នានា សំរាប់ការពារជនរងគ្រោះនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌនេះបានល្អនៅឡើយ ទោះបីមានគោលការណ៍ច្បាប់បទប្បញ្ញត្តិច្បាប់ជាតិ និងអន្តរជាតិមួយចំនួនកំពុងនៅជាធរមាន ដែលរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាយើងបានទទួលស្គាល់រួចមកហើយនោះក៏ដោយ ក៏យើងមិនទាន់បានលើកយកមកអនុវត្តឱ្យបានពេញលេញនៅឡើយទេ។ ដូច្នេះ ក្រសួងយុត្តិធម៌ សូមលើកយកគោលការណ៍ច្បាប់ជាតិ និងអន្តរជាតិ ដែលមានចែងទាក់ទងនឹងការការពារជនរងគ្រោះនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ តាមលំដាប់លំដោយដូចខាងក្រោមនេះ ដើម្បីធ្វើការណែនាំ ក្នុងការអនុវត្តន៍គោលការណ៍ទាំងនេះ ដូចតទៅ:-

គោលការណ៍ស្តីពីការការពារជនរងគ្រោះនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ

ក ． គោលការណ៍ណែនាំរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីតួនាទីរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាចំពោះជនរងគ្រោះនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ

ជនរងគ្រោះ គឺជាជនដែលទទួលការឈឺចាប់ ដោយអំពើបំពារបំពាន រួមមានការទទួលរងរបួសទាំងផ្លូវកាយ ឬផ្លូវចិត្ត ការឈឺចាប់ខាងអារម្មណ៍ ការខូចខាតដល់សិទ្ធិជាមូលដ្ឋាន ឬការបាត់បង់នូវសិទ្ធិសេដ្ឋកិច្ច តាមរយៈអំពើ ឬការខកខានមិនបានបំពេញកាតព្វកិច្ច ដែលឈានដល់ការរំលោភច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ ។

- សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីគោលការណ៍យុត្តិធម៌ជាមូលដ្ឋាន សំរាប់ជនរងគ្រោះនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ១

ខ. គោលការណ៍ទូទៅដើម្បីអនុវត្ត និងដើម្បីពិនិត្យតាមដាន

មន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់ រួមមាន មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ព្រះរាជអាជ្ញា ចៅក្រម និងក្រឡាបញ្ជី ត្រូវធានាឱ្យមានការពិនិត្យតាមដាន និងអនុវត្តនូវរាល់គោលការណ៍ដែលមាន ជាពិសេសទាក់ទងនឹងជនរងគ្រោះនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ។

ជនរងគ្រោះ ត្រូវទទួលបានការយកចិត្តទុកដាក់ និងថែទាំដោយក្តីមេត្តាករុណា នឹងដោយគោរពនូវសេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់គេ ។

- សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីគោលការណ៍យុត្តិធម៌ជាមូលដ្ឋាន សំរាប់ជនរងគ្រោះនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៤

ជនរងគ្រោះ ត្រូវទទួលបានការជូនដំណឹងអំពីសិទ្ធិរបស់គេ ក្នុងការស្វែងរកដំណោះស្រាយតាមផ្លូវច្បាប់ទាក់ទងនឹងអំពើបំពារបំពាន និងទទួលបាននូវសេវាសុខភាព និងសង្គម ព្រមទាំងការជួយទំនុកបំរុងពាក់ពន្ធ័ដទៃទៀត ។

- សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីគោលការណ៍យុត្តិធម៌ជាមូលដ្ឋាន សំរាប់ជនរងគ្រោះនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៥ និង ១៥

ជនរងគ្រោះ ត្រូវទទួលបានការជូនដំណឹងអំពីតួនាទី វិសាលភាព ពេលវេលា និងការវិវឌ្ឍន៍នៃដំណើរការរឿងក្តី ព្រមទាំងការសម្រេចអំពីរឿងក្តី ។

- សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីគោលការណ៍យុត្តិធម៌ជាមូលដ្ឋាន សំរាប់ជនរងគ្រោះនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៦(ក)

ជនរងគ្រោះ អាចបញ្ចេញទស្សនៈ និងបង្ហាញអំពីការព្រួយបារម្ភរបស់ខ្លួន ព្រមទាំងឱ្យពួកគេអាចពិចារណាអំពីដំណើរការរឿងក្តីទៅតាមដំណាក់កាលសមស្រប ក្នុងករណីដែលមានការប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍របស់គេផ្ទាល់(ដោយគ្មានការលំអៀងទៅនឹងជនជាប់ចោទ ហើយត្រូវស្របតាមច្បាប់) ។

- សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីគោលការណ៍យុត្តិធម៌ជាមូលដ្ឋាន សំរាប់ជនរងគ្រោះនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៦(ខ)

ជនរងគ្រោះ ត្រូវទទួលបានការជួយគាំទ្រត្រឹមត្រូវ តាមរយៈដំណើរការច្បាប់ រួមមានការជួយគាំទ្រខាងសំភារៈ ខាងការព្យាបាល ខាងសង្គម និងខាងផ្លូវចិត្ត ប្រសិនបើចាំបាច់។

- សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីគោលការណ៍យុត្តិធម៌ជាមូលដ្ឋាន សំរាប់ជនរងគ្រោះនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៦(គ) និង១៤

ជនរងគ្រោះ ត្រូវទទួលបានការការពារមិនឱ្យមានការរំខាន ការរំលោភសិទ្ធិឯកជន ហើយនឹងធានាឱ្យមានសុវត្ថិភាព ព្រមទាំងធានាឱ្យក្រុមគ្រួសារ និងសាក្សីរបស់គេជៀសផុតពីអំពើសងសឹក និងការបំភិតបំភ័យ។ ជនរងគ្រោះ មិនត្រូវទទួលការឈឺចាប់បន្ថែមទៀតពីអំពើអាជីវកម្ម ឬការទទួលរងគ្រោះលើកទីពីរដោយលទ្ធផលរបស់គេចូលរួមក្នុងដំណើការព្រហ្មទណ្ឌ។

- សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីគោលការណ៍យុត្តិធម៌ជាមូលដ្ឋានសំរាប់ជនរងគ្រោះនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៦(ឃ)

រឿងក្តីរបស់ជនរងគ្រោះ ប្រសិនបើមិនមានការចាំបាច់ មិនត្រូវមានការពន្យារពេលដំណើការរឿងក្តីនោះឡើយ។ ប្រសិនបើមិនមានការចាំបាច់ទេ រាល់ការអនុវត្តន៍បទបញ្ជាទាំងឡាយណាដែលធ្វើឡើងសំរាប់ជនរងគ្រោះ ត្រូវអនុវត្តដោយ គ្មានការបង្អង់ឡើយ។

- សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីគោលការណ៍យុត្តិធម៌ជាមូលដ្ឋានសំរាប់ជនរងគ្រោះនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៦(ង)

ជនរងគ្រោះ មានសិទ្ធិទទួលបាននូវសំណងសមស្រប និងប្រកបដោយយុត្តិធម៌សំរាប់ខ្លួនគេផ្ទាល់ គ្រួសារ និងអ្នកស្ថិតក្នុងបន្ទុករបស់គេ រួមមានដូចជា ការប្រគល់ឱ្យវិញនូវទ្រព្យសម្បត្តិ ឬការទូទាត់សង ដោយសារអំពើបំពារបំពាន ឬការបាត់បង់អ្វីមួយ ការទូទាត់ឱ្យវិញ នូវសោហ៊ុយចំណាយដោយសារភាពរងគ្រោះរបស់ខ្លួន ផ្តល់សេវាផ្សេងៗ និងការលើកស្ទួយនូវសិទ្ធិផ្សេងៗ ។

- សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីគោលការណ៍យុត្តិធម៌ជាមូលដ្ឋានសំរាប់ជនរងគ្រោះនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៨

គ. គោលការណ៍ជាក់លាក់ ដែលត្រូវគោរព និងអនុវត្តឱ្យបានហ្មត់ចត់

មន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់ រួមមាន មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ព្រះរាជអាជ្ញា ចៅក្រម និងក្រឡាបញ្ជី ត្រូវធានាឱ្យមានការអនុវត្តន៍ឱ្យបានហ្មត់ចត់ នូវរាល់គោលការណ៍ដែលមាន ជាពិសេសទាក់ទងនឹងជនរងគ្រោះនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ។

គ.១ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

ជានិច្ចកាល មន្ត្រីនគរបាលយុត្តធម៌ ត្រូវចាត់វិធានការជាបន្ទាន់ ចំពោះបណ្តឹងដែលធ្វើ ឡើងដោយជនរងគ្រោះនៃបទល្មើសណាមួយ ជាពិសេស ករណីអំពើហិង្សាខាងផ្លូវភេទ និងអំពើហិង្សា ក្នុងគ្រួសារ ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវចាត់វិធានការស៊ើបអង្កេតដោយហ្មត់ចត់ នឹងតាមជំនាញវិជ្ជាជីវៈលើករណីអំពើបៀតបៀនខាងផ្លូវភេទ និងអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ ដោយមិនគិតពីឋានៈ ជនរងគ្រោះ និងជនល្មើស និងដោយមិនគិតថា បទចោទប្រកាន់នោះប្រឆាំងនឹងមន្ត្រីសាធារណៈ មន្ត្រីយោធា ឬក៏ជនណាមួយហើយនិងដោយមិនគិតថា អំពើដែលទទួលការចោទប្រកាន់នោះ បានកើតឡើងនៅក្នុងផ្ទះ ក្នុងសហគមន៍ ក្នុងស្ថាប័នសាធារណៈ ឬនៅទីកន្លែងណាមួយឡើយ ។

- សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីអំពើហិង្សាប្រឆាំងលើស្ត្រី មាត្រា ៤

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មិនត្រូវសួរអំពីកិច្ចការអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬស្នើសុំប្រយោជន៍ណាមួយពីជនរងគ្រោះឡើយ ។

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មិនត្រូវផ្អិបទុកសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ ដោយមិនបានបញ្ជូនទៅព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីចាត់ការតាមច្បាប់ឡើយ ទោះបីជាសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌនោះ មានការសំរុះសំរួលឯកភាពត្រូវរ៉ូវគ្នាអំពីសំណងរដ្ឋប្បវេណី រវាងជនរងគ្រោះ និងជនជាប់ចោទក៏ដោយ ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មិនត្រូវធ្វើកិច្ចសន្យាណាមួយជាមួយនឹងជនល្មើស ទាក់ទង នឹងការមិនឱ្យប្រព្រឹត្តបទល្មើសឡើងវិញនោះឡើយ ។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៧-៣៣-៤៨
- ប្រកាសលេខ ២៧ ចុះថ្ងៃទី ១១ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៤ របស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ ស្តីពីរបៀបរបបធ្វើការងាររបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តធម៌

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវជូនដំណឹងដល់ជនរងគ្រោះ អំពីភាពចាំបាច់ក្នុងការផ្តល់ចម្លើយ និងភាពចាំបាច់ដែលជនរងគ្រោះត្រូវផ្តល់ភស្តុតាងឱ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចធ្វើកំណត់ហេតុយកចម្លើយ ឬភស្តុតាងណាមួយពីជនរងគ្រោះបាន លុះត្រាណាតែលក្ខខណ្ឌខាងផ្លូវកាយ និងខាងផ្លូវចិត្តរបស់ជនរងគ្រោះអំណោយផលឱ្យធ្វើ ។

- ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌

ក្នុងករណី ធ្វើសម្ភាសន៍ជនរងគ្រោះជាកុមារ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល ឬជនឯករាជ្យមានវត្តមានក្នុងពេលធ្វើសម្ភាសន៍ (ប្រសិនបើ ឪពុកម្តាយ ឬអាណាព្យាបាលនោះ មិនមែនជាជនល្មើសពាក់ព័ន្ធក្នុងរឿងក្តីនោះ ។

- ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌

ប្រសិនបើជនរងគ្រោះ ជាកុមារដែលគ្មានអ្នកកំដរជាមួយ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ គប្បីចាត់វិធានការចាំបាច់ តាមការណែនាំ និងសម្របសម្រួលរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីស្វែងរកគ្រួសាររបស់កុមារ ។

ប្រសិនបើចាំបាច់ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវចាត់តាំងមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ជាស្ត្រីម្នាក់ សំរាប់ធ្វើការទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងជនរងគ្រោះជាស្ត្រី ហើយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ស្ត្រីរូបនោះ ត្រូវមានវត្តមានក្នុងអំឡុងពេលធ្វើការទំនាក់ទំនង ជាមួយនឹងជនរងគ្រោះ ។

- ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌

ក្នុងករណីធ្វើសម្ភាសន៍ជនរងគ្រោះនៃអំពើរំលោភផ្លូវភេទ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវធ្វើការជួប សម្ភាសន៍ ជាលក្ខណៈឯកជន នៅទីកន្លែងដែលមានទំនុកចិត្ត ហើយកំណត់ចំនួនមនុស្សដែលត្រូវចូលរួម។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវពន្យល់ឱ្យជនរងគ្រោះយល់ពីរបៀបរបប និងមូលហេតុដែលត្រូវ ធ្វើសម្ភាសន៍ ហើយធានាទទួលខុសត្រូវ ចំពោះស្ថានភាពព្រួយបារម្ភរបស់គេ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ គួរពិចារណាអំពី សភាវគតិ របស់ជនរងគ្រោះ ទាំងផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្ត។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ គួរព្យាយាមលុបបំបាត់ នូវភាពអាម៉ាស់ សេចក្ដីខ្មាស់អៀន ឬការបន្ទោសខ្លួនឯងរបស់ ជនរងគ្រោះ។

- ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌

ក្នុងករណី ធ្វើសម្ភាសន៍ជនរងគ្រោះនៃអំពើរំលោភខាងផ្លូវភេទ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ដែលទទួល បន្ទុកធ្វើសម្ភាសន៍ គួរបន្តធ្វើការជាមួយនឹងអ្នកស៊ើបអង្កេតបទល្មើសផ្សេងៗទៀត ហើយត្រូវជូន ព័ត៌មាន និងគាំទ្រដល់ជនរងគ្រោះ តាមរយៈដំណើរការស៊ើបអង្កេត និងចោទប្រកាន់។

- ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌

នៅពេលធ្វើរបាយការណ៍ ស្ដីពីបទល្មើសអាជីវកម្មផ្លូវភេទលើកុមារ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌គួរពិនិត្យ ផ្ទៀងផ្ទាត់ទៅតាមនីតិវិធីនានា ដែលមានចែងក្នុងក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ អំពីការ យល់ដឹង និងការស៊ើបអង្កេតអំពើអាជីវកម្មផ្លូវភេទលើកុមារ។

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ គប្បីចម្លងកំណត់ហេតុយកចម្លើយមួយច្បាប់ឱ្យទៅជនរងគ្រោះ។

- ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ គប្បីប្រាប់ជនរងគ្រោះអំពីលទ្ធភាពគាំទ្រដែលមាន ដូចជា ខាងសំភារៈ ខាងផ្លូវចិត្ត ខាងសង្គម និងខាងការព្យាបាល ហើយប្រសិនបើចាំបាច់ ត្រូវបញ្ជូនជនរងគ្រោះ ដែលទទួល រងការឈឺចាប់ ខាងផ្លូវកាយ ឬខាងផ្លូវចិត្ត ទៅភ្នាក់ងារសមស្របណាមួយ ដើម្បីជួយគាំទ្រ ដល់ជនរងគ្រោះ។ ដើម្បីអនុវត្តឱ្យបានល្អប្រសើរ ការិយាល័យនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ថ្នាក់ប៉ុស្តិ៍ គួររក្សា ទុកបញ្ជី ឬអាស័យដ្ឋាន និងលេខទូរស័ព្ទរបស់ភ្នាក់ងារនានាដែលមាន សំរាប់ធ្វើការទំនាក់ទំនងនៅពេល

ដែលត្រូវការឱ្យភ្នាក់ងារនោះជួយ។ ប្រសិនបើចាំបាច់ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ គប្បីរៀបចំការដឹកជញ្ជូនជនរងគ្រោះ យកទៅដាក់នៅទីកន្លែងដែលមានសុវត្ថិភាព។ ប្រសិនបើ ជនរងគ្រោះ វិលត្រលប់មកកាន់ទីកន្លែងដែលស្ថិតនៅជិតកន្លែងកើតហេតុ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវតែធានាឱ្យទីកន្លែងនោះមានសុវត្ថិភាព ហើយប្រសិនបើចាំបាច់ ត្រូវល្បាត និងពិនិត្យអំពីសន្តិសុខនៅទីកន្លែងនោះផងដែរ។

- ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌
- សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីគោលការណ៍យុត្តិធម៌ជាមូលដ្ឋាន សំរាប់ជនរងគ្រោះនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ១៤ និង ១៥

នៅពេលមានករណីអំពើហិង្សាកើតឡើង ហើយក្រោយពីនីតិវិធីរដ្ឋបាល ការព្យាបាល និងនីតិវិធីដ៏ទៃទៀតត្រូវបានអនុវត្តរួចរាល់ហើយនោះ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវធានាសន្តិសុខដល់ជនរងគ្រោះ នៅពេលដែលជនរងគ្រោះវិលត្រលប់ទៅកាន់លំនៅដ្ឋានរបស់គេវិញ ដើម្បីទៅយករបស់របរ ទ្រព្យសម្បត្តិ ឬអ្នកនៅក្នុងបន្ទុករបស់គេ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មិនត្រូវទាមទារពីជនរងគ្រោះ នូវថវិកា ឬអ្វីមួយ ដើម្បីបំរើជាផលប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនឡើយ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវធ្វើការសហការជិតស្និទ្ធជាមួយ អ្នកឯកទេសខាងការព្យាបាល មន្ត្រីសង្គមកិច្ច អង្គការផ្តល់ទីជំរក ឬអង្គការពាក់ព័ន្ធដ៏ទៃទៀត ដែលទាក់ទងនឹងជនរងគ្រោះ។

ជនរងគ្រោះ មានសិទ្ធិទទួលបាននូវសំណងនិងជម្ងឺចិត្ត។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ គួរប្រាប់ជនរងគ្រោះអំពីសិទ្ធិដាក់ពាក្យប្តឹង ទៅព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីសុំឱ្យមានការដោះស្រាយសំណងនិងជម្ងឺចិត្ត។

- សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីគោលការណ៍យុត្តិធម៌ជាមូលដ្ឋានសំរាប់ជនរងគ្រោះនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៥
- ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌
- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៩ និង ១៤
- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ២៧

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ គប្បីប្រាប់ជនរងគ្រោះ អំពីសិទ្ធិត្រូវមានមេធាវី ហើយប្រសិនបើចាំបាច់ ត្រូវបញ្ជូនជនរងគ្រោះ ទៅអង្គការជំនួយផ្នែកច្បាប់ដែលឥតគិតថ្លៃ ដូចជា គណៈមេធាវីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឬអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលផ្សេងៗ។

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ គប្បីប្រាប់ជនរងគ្រោះ អំពីសកម្មភាព ទីកន្លែង និងពេលវេលាដែលមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ នឹងចាត់វិធានការ ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តធម៌ គប្បីប្រាប់ជនរងគ្រោះ អំពីព្រឹត្តការណ៍ធម្មតាដែលអាចកើតមាន ប្រសិនបើមានការចូលរួមពីជនរងគ្រោះ នៅក្នុងចំណោត់ការផ្សេងៗនោះ ។

- ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ គប្បីគោរពសិទ្ធិឯកជនរបស់ជនរងគ្រោះ ហើយមិនអាចផ្សព្វផ្សាយ ឬបញ្ចេញព័ត៌មានណាមួយ ដែលកំណត់បង្ហាញអំពីជនរងគ្រោះ ដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីជនរងគ្រោះ អ្នករងរបួស ឬគ្រួសាររបស់ជនរងគ្រោះដែលបានមរណភាពជាមុនឡើយ ឬក៏ព័ត៌មានទាំងឡាយណាដែលជនរងគ្រោះស្នើសុំមិនឱ្យមានការផ្សព្វផ្សាយ ។

- ច្បាប់ស្តីពីរបបសារពត៌មាន មាត្រា ៤-៥-១៥
- ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តធម៌ ត្រូវប្រគល់ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជនរងគ្រោះទាំងឡាយណា ដែលមិនចាំបាច់ឆ្លងកាត់ដំណើរការរឿងក្តីឱ្យទៅជនរងគ្រោះវិញ ដោយគ្រាន់តែត្រូវប្រាប់ជនរងគ្រោះ អំពីពេលវេលាដែលត្រូវយកទ្រព្យសម្បត្តិដែលជាវត្ថុតាងនោះ មកបង្ហាញចំពោះមុខតុលាការវិញ នៅពេលណាដែលតុលាការត្រូវការ ។

ចំពោះការដាក់ជនរងគ្រោះឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការថែទាំរបស់អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល ឬស្ថាប័នដទៃទៀត មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ក្រោមការដឹកនាំ និងសំរបសំរួលរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវធានាថាជនរងគ្រោះមានការយល់ព្រមចំពោះការដាក់នោះ បើពុំនោះសោតទេ នឹងនាំឱ្យផ្ទុយនឹងបញ្ញត្តិច្បាប់ ។

គ.២ ព្រះរាជអាជ្ញា និងគ្រូឧទ្ទេសយុត្តិការ

រឿងក្តីដែលទាក់ទងនឹងជនរងគ្រោះនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវធានាឱ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ធ្វើការស៊ើបអង្កេត ស្របទៅតាមគោលការណ៍ដែលមានចែងខាងលើ ។ ជាពិសេសព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវធានាការប្រមូលភស្តុតាងកោសលវិច័យ និងភស្តុតាងនីតិវេជ្ជសាស្ត្រ ដែលទាក់ទងនឹងអំពើរំលោភខាងផ្លូវភេទ ហើយនឹងការធ្វើសម្ភាសន៍ជាមួយសាក្សី ។

ព្រះរាជអាជ្ញា និងក្រឡាបញ្ជីមិនត្រូវសួរជនរងគ្រោះ អំពីកិច្ចការអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬសួរអំពីអ្វីមួយ ដែលឆក់យកប្រយោជន៍ពីជនរងគ្រោះឡើយ ។ ជាពិសេស ចំណុចនេះរួមទាំងករណីផ្តាច់សមគ្គសង្វាស ដែលសហព័ទ្ធកំពុងមានការស្វះស្វែងក្នុងការលែងលះ ជាជនរងគ្រោះនៃអំពើហឹង្សាក្នុងគ្រួសារ ។

ប្រសិនបើព្រះរាជអាជ្ញា ទទួលរបាយការណ៍ថា មានមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ មិនបានចាត់ការរឿងក្តី ឬទទួលរឿងមកហើយថ្មីបទុកមិនបានចាត់ការ ឬមិនបានបញ្ជូនទៅព្រះរាជអាជ្ញានោះ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវបញ្ជាដោយផ្ទាល់ ឬតាមរយៈឋានានុក្រមរដ្ឋបាលមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ដើម្បីឱ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ មានសមត្ថកិច្ចចាត់វិធានការរឿងនោះ ស្របតាមនីតិវិធីជាបន្ទាន់ ។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៧ និង៤៨
- ប្រកាសលេខ ២៧ ចុះថ្ងៃទី ១១ មិថុនា ២០០៤ របស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ ស្តីពីរបៀបរបបធ្វើការងាររបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ប្រការ ១៥

ក្នុងករណីដែលមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ មិនព្រមអនុវត្តតាមបញ្ជា ឬសេចក្តីបង្គាប់ណាមួយ ដែលចេញដោយព្រះរាជអាជ្ញា ឬមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលគ្រប់គ្រងមន្ត្រីប្រព្រឹត្តរំលោភនោះ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចផ្តើមការចោទប្រកាន់ពីបទរារាំងការអនុវត្តន៍នីតិវិធីច្បាប់ ។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៧ និង៤៨
- ប្រកាសលេខ ២៧ ចុះថ្ងៃទី ១១ មិថុនា ២០០៤ របស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ ស្តីពីរបៀបរបបធ្វើការងាររបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ប្រការ ១៥

ព្រះរាជអាជ្ញាគប្បីប្រាប់អំពីសិទ្ធិដល់ជនរងគ្រោះ ដើម្បីឱ្យដាក់ពាក្យប្តឹងទាមទារសំណងនិងជម្ងឺចិត្ត ។

- សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីគោលការណ៍យុត្តិធម៌ជាមូលដ្ឋានសំរាប់ជនរងគ្រោះនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៥
- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៩ និង១៤
- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ២៧

ព្រះរាជអាជ្ញា គប្បីប្រាប់អំពីសិទ្ធិមានមេធាវីដល់ជនរងគ្រោះ ដើម្បីឱ្យគេរកមេធាវី ហើយប្រសិនបើចាំបាច់ ត្រូវបញ្ជូនជនរងគ្រោះទៅអង្គការជំនួយផ្នែកច្បាប់ដោយមិនយកកំរៃ ដូចជា គណៈមេធាវីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឬអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលផ្សេងៗ ។

ការជួបសំភាសន៍ជាមួយជនរងគ្រោះ ត្រូវធ្វើឡើងដោយព្រះរាជអាជ្ញាខ្លួនឯង ដោយមិនត្រូវបើកចំហរជាសាធារណៈទេ ។

មុនពេលធ្វើសម្ភាសន៍ជាមួយជនរងគ្រោះជាអនីតិជន ព្រះរាជអាជ្ញាគប្បីជូនដំណឹងទៅឪពុកម្ដាយ ឬអាណាព្យាបាល របស់ជនរងគ្រោះជាអនីតិជននោះ ដើម្បីឱ្យចូលរួមក្នុងដំណើរការសំភាសន៍ ប្រសិនបើមិនមានការប៉ះពាល់ណាមួយដល់ផលប្រយោជន៍របស់អនីតិជននោះទេ ដូចជា ឪពុកម្ដាយ ឬអាណាព្យាបាលរបស់ជនរងគ្រោះជាអនីតិជននោះ ជាជនល្មើស ។

ប្រសិនបើជនរងគ្រោះ ជាកុមារដែលគ្មានអ្នកកំដរ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវចាត់វិធានការចាំបាច់នានា ដើម្បីចាត់កំលាំងសាធារណៈ និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ស្វែងរកគ្រួសាររបស់កុមារនោះ ។

ព្រះរាជអាជ្ញា គួរធ្វើសម្ភាសន៍ជាមួយជនរងគ្រោះ តាមលក្ខណៈសុជីវធម៌ និងគោរពនូវសេចក្ដីថ្លៃថ្នូររបស់ជនរងគ្រោះ ។ ជនរងគ្រោះគប្បីទទួលបានការលើកទឹកចិត្តឱ្យនិយាយដោយសេរី ។ ព្រះរាជអាជ្ញាគប្បីចាត់ទុកភស្តុតាងនានា ដែលជនរងគ្រោះមានជាកត្តាសំខាន់ ហើយមិនត្រូវធ្វើឡើងក្នុងលក្ខណៈគំរាមកំហែងបំភិតបំភ័យ ឬអំពើឆ្កាំឆ្គងអ្វីឡើយ ។

ទំនាក់ទំនងរវាងព្រះរាជអាជ្ញា និងជនរងគ្រោះជាអនីតិជន គប្បីធ្វើឡើងជាភាសាដែលកុមារងាយយល់ ។ ព្រះរាជអាជ្ញា មិនត្រូវប្រើនូវសំណួរនាំមុខឡើយ គឺគប្បីប្រើនូវភាសាសាមញ្ញ ហើយសួរសំណួរឱ្យបានច្បាស់ៗ ។

ការសម្រេចផ្ដើមចោទប្រកាន់ របស់ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវធ្វើការពិចារណាជាចំបងទៅលើសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះ (រួមមានសិទ្ធិទទួលបានសំណងនិងជម្ងឺចិត្តរបស់ជនរងគ្រោះ) ។ ប្រសិនបើព្រះរាជអាជ្ញា សម្រេចតំកល់រឿងទុកឥតចាត់ការ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវជូនដំណឹងទៅភាគីជនរងគ្រោះ អំពីសេចក្ដីសម្រេចរបស់ខ្លួន ។ ក្នុងរយៈពេល ២(ពីរ)ខែ គិតពីថ្ងៃបានទទួលលិខិតជូនដំណឹង ជនរងគ្រោះមានសិទ្ធិប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះសេចក្ដីសម្រេចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញានោះ ។

- ច្បាប់ស្ដីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ១០ និង ៥៩

ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងការផ្ដល់ដំណឹង ឱ្យជនរងគ្រោះ ឬកោះអញ្ជើញជនរងគ្រោះឱ្យ

ចូលរួមក្នុងដំណើរការស៊ើបអង្កេត ឬសវនាការ តាមការចាំបាច់របស់ខ្លួន។

ព្រះរាជអាជ្ញា គប្បីជូនដំណឹងដល់ជនរងគ្រោះ អំពីដំណើរការវិវឌ្ឍន៍នៃចំណាត់ការរឿងក្តី រួមទាំងសាលក្រម ឬសេចក្តីសម្រេចផ្សេងៗ ដើម្បីឱ្យជនរងគ្រោះ អាចអនុវត្តនូវសិទ្ធិប្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ខ្លួន។

ព្រះរាជអាជ្ញា ឬក្រឡាបញ្ជី មិនត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យមានការផ្សព្វផ្សាយអំពីរឿងក្តីរបស់ជនរងគ្រោះ ដោយគ្មានច្បាប់អនុញ្ញាតឡើយ។

- ច្បាប់ស្តីពីរបបសារពត៌មាន មាត្រា ៤-៥-១៥
- អនុសញ្ញា ស្តីពីសិទ្ធិកុមារ មាត្រា ១៦

ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវទទួលខុសត្រូវឱ្យជនរងគ្រោះដែលជាកុមារ ឬជនពិការ ដើម្បីទទួលបានការការពារ និងការថែទាំខាងសុខុមាលភាពរបស់គេតាមការចាំបាច់ សំរាប់ក្នុងដំណាក់កាលនៃដំណើរការនីតិវិធីរបស់តុលាការ ហើយអាចចាត់វិធានការណាមួយក្នុងនាមជនរងគ្រោះ។ ប្រសិនបើព្រះរាជអាជ្ញាដឹងថាជនរងគ្រោះជាកុមារត្រូវការចាំបាច់សំរាប់ការការពារ និងការថែទាំនោះ ព្រះរាជអាជ្ញាគប្បីចាត់វិធានការតាមការចាំបាច់ ដើម្បីផ្តល់ការថែទាំ និងការការពារ មានជាអាទិ៍:

- បញ្ជូនទៅភ្នាក់ងារជួយសង្គ្រោះជនរងគ្រោះ
- ចាត់វិធានការការពារជនរងគ្រោះឱ្យជៀសផុតពីអំពើញៀនថ្នាំញៀន ស្របតាមជំពូក XXIV នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន ឬ
- ប្តឹងទៅតុលាការតាមមាត្រា ១១៩ និង ១២០ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងគ្រួសារ
  - អនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៣.២ និង ៣៩
  - ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៥៤
  - ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅ របស់សាលាជំរះក្តី មាត្រា ៥

ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវធានាថាការដាក់ជនរងគ្រោះឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការថែទាំរបស់ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល ឬស្ថាប័នដ៏ទៃទៀត ត្រូវតែមានការឯកភាពជាមុនពីសាម៉ីខ្លួនផងដែរ បើពុំនោះសោតទេនឹងនាំអោយផ្ទុយនឹងបញ្ញត្តិច្បាប់។

ព្រះរាជអាជ្ញា ឬក្រឡាបញ្ជីរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា មិនអាចធ្វើការសម្រុះសម្រួល សម្របសម្រួល ឬរៀបចំអ្វីផ្សេងៗ ចំពោះរឿងព្រហ្មទណ្ឌក្រៅពីច្បាប់កំណត់បានឡើយ។ តុលាការមិនត្រូវឱ្យជនរងគ្រោះ ចេញ

ការចំណាយផ្សេងៗបានឡើយ លើកលែងតែពន្ធជាផ្លូវការតែប៉ុណ្ណោះ ។ ការរំលោភលើគោលការណ៍ ទាំងនេះ នឹងត្រូវដាក់វិន័យរដ្ឋបាល ឬផ្តន្ទាទោសដាក់គុកពី ៦ ថ្ងៃ ដល់ មួយខែ ។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៧

គ.៣ ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងក្រឡាបញ្ជីរបស់ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត

រឿងក្តីដែលមានជនរងគ្រោះ ត្រូវចាត់ការជាអាទិភាពបំផុត ។

ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងក្រឡាបញ្ជី មិនអាចស្នើសុំជាសម្ភារៈ ឬជាប្រយោជន៍អ្វីមួយពីជនរងគ្រោះបានឡើយ ។

បណ្តឹងអាជ្ញាមិនអាចសំរុះសំរួលបានដោយកិច្ចការណាមួយឡើយ ទោះជាជនរងគ្រោះ ឬដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីលះបង់បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីរបស់ខ្លួនក៏ដោយ ក៏ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតមិនអាចបញ្ឈប់ ឬផ្អាកដំណើរការស៊ើបអង្កេតនៃបណ្តឹងអាជ្ញាបានឡើយ ។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៧ និង ៣៣

ចំពោះរឿងក្តីដែលជនរងគ្រោះជាកុមារ ឬជាបទល្មើសផ្លូវភេទ ប្រធានតុលាការគប្បីពិចារណាចាត់តាំងចៅក្រមដែលមានភេទដូចគ្នានឹងជនរងគ្រោះ ឬចៅក្រមដែលមានឯកទេស ឬបទពិសោធន៍ខាងរឿងក្តីនោះ ។

ប្រសិនបើជនរងគ្រោះ មិនទាន់បានរៀបចំបណ្តឹងទាមទារសំណងនិងជម្ងឺចិត្តនោះ ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត គប្បីជូនព័ត៌មាននេះទៅជនរងគ្រោះ អំពីសិទ្ធិទទួលបានសំណងនិងជម្ងឺចិត្តនេះ ។

- សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីគោលការណ៍យុត្តិធម៌ជាមូលដ្ឋានសំរាប់ជនរងគ្រោះនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៥
- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៩ និង ១៤
- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ២៧

ប្រសិនបើជនរងគ្រោះមិនទាន់មានមេធាវី ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតត្រូវប្រាប់ជនរងគ្រោះ អំពីសិទ្ធិត្រូវមានមេធាវី ។ ប្រធានតុលាការត្រូវចាត់តាំងមេធាវីដោយឯកឯង សំរាប់ជនរងគ្រោះជាអនីតិជនគ្មានទីពឹង ។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៧៦

ដើម្បីសម្រេចដោះលែងជនជាប់ចោទឱ្យមានសេរីភាព ឬដាក់ឱ្យនៅក្រៅឃុំ ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ត្រូវពិចារណា និងយកចិត្តទុកដាក់អំពីការការពារដល់ជនរងគ្រោះ។

- វិធានបទដ្ឋានអប្បបរិមា របស់អង្គការសហប្រជាជាតិ សំរាប់វិធានការដោះលែង មាត្រា ៦

កាលណាមានពាក្យបណ្តឹងរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដែលបានប្តឹងសុំអោយឃុំខ្លួនជនជាប់ចោទ ដែលនៅក្រៅឃុំនោះ ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតត្រូវសម្រេចអំពីបញ្ហានេះក្នុងរយៈពេល ៥ថ្ងៃ ហើយជូនដំណឹង ទៅម្ចាស់បណ្តឹងវិញអំពីសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៩៥

កាលណាភាគីជនរងគ្រោះប្តឹងសុំអោយឃុំខ្លួនជនជាប់ចោទដែលនៅក្រៅឃុំ ប៉ុន្តែចៅក្រមស៊ើប អង្កេតសម្រេចមិនឃុំខ្លួនជនជាប់ចោទនោះ ជនរងគ្រោះមានសិទ្ធិប្តឹងតវ៉ាទៅសាលាឧទ្ធរណ៍ក្នុងរយៈពេល ១៥ ថ្ងៃ គិតពីថ្ងៃទទួលដំណឹង។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៧៩ និង ៩៥

ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវចាត់ទុកជាចំបងចំពោះផលប្រយោជន៍របស់ជនរងគ្រោះជាអនីតិជន នៅពេល សម្រេចប្តឹង ឬមិនប្តឹងឧទ្ធរណ៍លើដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួន (ដាក់ឱ្យនៅក្រៅឃុំ) ឬដីកាសម្រេចអនុញ្ញាតឱ្យ នៅក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្នរបស់ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៧៩
- អនុសញ្ញាស្តីពី សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៣

ការធ្វើសម្ភាសន៍ជនរងគ្រោះ ត្រូវធ្វើឡើងជាសំងាត់។ ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ត្រូវធ្វើការសាកសួរ (សម្ភាសន៍) ដោយខ្លួនឯងផ្ទាល់ ដោយមានក្រឡាបញ្ជីជាអ្នកធ្វើកំណត់ហេតុអមផង។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៨១ និង ៨៦

ការទំនាក់ទំនងនានាក្នុងដំណើរការសាកសួរ(សម្ភាសន៍) ជនរងគ្រោះជាកុមារ ត្រូវធ្វើឡើងក្នុងពីរិត ដែលកុមារងាយយល់។

ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត អាចដាក់ឱ្យសួរដេញដោលតទល់គ្នា រវាងជនជាប់ចោទ និងជនរងគ្រោះ សំរាប់តែក្នុងករណីចាំបាច់ និងខានពុំបានតែប៉ុណ្ណោះ ជាពិសេសបទល្មើសរំលោភសេពសន្ថវៈ ឬបទល្មើសផ្លូវភេទដទៃទៀត។ ប្រសិនបើជនរងគ្រោះជាកុមារ ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត មិនគប្បីដាក់ឱ្យសួរតទល់រវាង អនីតិជន និងជនជាប់ចោទឡើយ ប្រសិនបើមានការប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍ល្អបំផុតរបស់អនីតិជន។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៨១ និង ៨២
- អនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៣

តុលាការ គប្បីពិចារណាទៅលើរបាយការណ៍ណាមួយដែលអាចយកជាការបាន នូវរាល់របាយការណ៍ទាំងឡាយដែលបានផ្តល់ដោយភ្នាក់ងារផ្សេងៗ ដូចជា ភ្នាក់ងារគាំទ្រដល់ជនរងគ្រោះ ភ្នាក់ងារសង្គមកិច្ច ដែលទទួលបានពីជនរងគ្រោះផ្ទាល់ ឬពីមេធាវីរបស់ជនរងគ្រោះ។

ជនរងគ្រោះ និងអ្នកដទៃទៀតដែលបំពេញការងារក្នុងនាមជនរងគ្រោះ ដូចជា ក្រុមគ្រួសារ បងប្អូន និងសាក្សី ត្រូវទទួលបានការការពារសន្តិសុខសមស្រប នៅមុនពេល ក្នុងពេល និងក្រោយពេលនៃនីតិវិធីតុលាការ។

ជនរងគ្រោះ ដែលរង់ចាំការសាកសួរ(សម្ភាសន៍) ពីចៅក្រមស៊ើបអង្កេត គប្បីដាក់ឱ្យស្ថិតនៅកន្លែងរង់ចាំដាច់ដោយឡែកពីជនជាប់ចោទ។

ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ចេញដីកាសម្រេចលើកលែងចោទប្រកាន់ដល់ជនជាប់ចោទ ភាគីជនរងគ្រោះ ត្រូវទទួលបានការឱ្យដំណឹងមិនលើសពី ៧ ថ្ងៃ ចាប់ពីថ្ងៃចេញដីកានេះ។

- ច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មនៃនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៩០

ក្នុងករណីដែលភាគីជនរងគ្រោះ មិនសុខចិត្តនឹងដីកាសម្រេចលើកលែងចោទប្រកាន់របស់ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតទេនោះ ភាគីជនរងគ្រោះមានសិទ្ធធ្វើពាក្យប្តឹងតវ៉ាទៅសាលាឧទ្ធរណ៍ ឬទៅរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ដោយផ្ទាល់ ឬតាមរយៈមេធាវីចាប់ពីថ្ងៃបានទទួលដំណឹង ។

- ច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មនៃនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៩០ និង ៩១

ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវចាត់ទុកជាចំបងចំពោះផលប្រយោជន៍របស់ជនរងគ្រោះជាអនីតិជន នៅពេលសម្រេចប្តឹង ឬមិនប្តឹងឧទ្ធរណ៍លើដីកាសម្រេចលើកលែងចោទប្រកាន់របស់ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត។

ភាគីជនរងគ្រោះអាចមើលសំណុំរឿងរបស់ខ្លួននៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជី ហើយមានសិទ្ធិពិនិត្យសំណុំរឿងរបស់ខ្លួន ដូចជនជាប់ចោទដែរ ។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ១១០
- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ២៧ កថាខណ្ឌ ១

ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតមិនត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យមានការផ្សព្វផ្សាយរឿងក្តីរបស់ជនរងគ្រោះ ដោយពុំមានច្បាប់អនុញ្ញាតឡើយ ។

- ច្បាប់សារព័ត៌មាន មាត្រា ៤ - ៥ - ១៥
- អនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ មាត្រា ១៦

ប្រសិនបើមានដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដីកាសម្រេចលើកលែងចោទប្រកាន់ ដែលមានការឯកភាពពីព្រះរាជអាជ្ញាផងនោះ ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតត្រូវជូនដំណឹងដល់ភាគីដើមបណ្តឹង ។ ក្នុងរយៈពេល៦០ថ្ងៃគិតពីថ្ងៃទទួលដំណឹង ភាគីរដ្ឋប្បវេណីមានសិទ្ធិប្តឹងតវ៉ាទៅសាលាឧទ្ធរណ៍ ។

- ច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មនៃនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៩១

គ.៤ ចៅក្រមជំនុំជម្រះ និងក្រឡាបញ្ជីរបស់ចៅក្រមជំនុំជម្រះ

ចំពោះរឿងក្តី ដែលជនរងគ្រោះជាកុមារ ឬជាបទល្មើសផ្លូវភេទ ប្រធានតុលាការគប្បីពិចារណាចាត់តាំងចៅក្រមដែលមានភេទដូចគ្នានឹងជនរងគ្រោះ ឬចៅក្រមដែលមានឯកទេស ឬបទពិសោធន៍ខាងរឿងក្តីនោះ ។

ជនរងគ្រោះត្រូវទទួលបានការជូនដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទបើកសវនាការរបស់ខ្លួន តាមពេលវេលាសមស្រប ។

ភាគីជនរងគ្រោះអាចមើលសំណុំរឿងរបស់ខ្លួននៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជី ហើយមានសិទ្ធិពិនិត្យសំណុំរឿងរបស់ខ្លួន ដូចជនជាប់ចោទដែរ ។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ១១០
- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ២៧

ជនរងគ្រោះត្រូវទទួលបានការការពារសន្តិសុខសមស្រប។ ចៅក្រមជំនុំជម្រះ ព្រះរាជអាជ្ញា និងក្រឡាបញ្ជីសវនាការ ត្រូវពិចារណាអំពីសុវត្ថិភាព របស់ជនរងគ្រោះ សាក្សី ភាគីដែលចូលរួមក្នុងសវនាការ។

ជនរងគ្រោះត្រូវដាក់ឱ្យស្ថិតនៅកន្លែងដាច់ដោយឡែកពីជនជាប់ចោទ។ ការការពារសន្តិសុខ ចាំបាច់ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់សំរាប់ជនរងគ្រោះ នៅមុនពេល ក្នុងពេល និងក្រោយពេលដំណើរការនីតិវិធីរបស់តុលាការ។

ជនរងគ្រោះមានសិទ្ធិរកអ្នកបកប្រែភាសា។

ជនរងគ្រោះមានសិទ្ធិប្តឹងជំទាស់ចិត្តលើចៅក្រមជំនុំជម្រះឱ្យដកខ្លួនចេញពីរឿងក្តីរបស់ខ្លួន បើយល់ឃើញថា ចៅក្រមនោះពុំអាចរកយុត្តិធម៌ឱ្យខ្លួនបានទេ ហើយស្នើសុំឱ្យប្រធានតុលាការចាត់តាំងចៅក្រមថ្មីមកជំនួសបាន។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីជំនុំជម្រះផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌ (១៩៨៩) មាត្រា ១០ និង ៣៤

ជនរងគ្រោះមានសិទ្ធិរកមេធាវីឱ្យការពារខ្លួន។ ប្រសិនបើជនរងគ្រោះ មិនទាន់មានមេធាវីការពារខ្លួន ចៅក្រមត្រូវប្រាប់ជនរងគ្រោះ អំពីសិទ្ធិត្រូវមានមេធាវីការពារ។ ចំពោះជនរងគ្រោះជាអនីតិជនគ្មានទីពឹង ប្រធានតុលាការត្រូវខិតខំឱ្យអស់ពីលទ្ធភាព ដើម្បីចាត់តាំងមេធាវីជូនជនរងគ្រោះ។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៧៦ និង ១០៩

ប្រសិនបើជនរងគ្រោះជាអនីតិជន ឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល មេធាវីរបស់អនីតិជន មានសិទ្ធិចូលរួមគ្រប់ដំណាក់កាលនៃនីតិវិធីដំណើរការរឿងក្តី ប្រសិនបើគ្មានការប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍របស់អនីតិជនទេ។

- អនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(៣)

ប្រសិនបើជនរងគ្រោះមិនទាន់បានទាមទារសំណងនិងជម្ងឺចិត្តនៅឡើយទេនោះ ចៅក្រមជំនុំជម្រះគប្បីប្រាប់ជនរងគ្រោះអំពីសិទ្ធិទទួលបានសំណងនិងជម្ងឺចិត្តនេះ។

- សេចក្តីថ្លែងការណ៍ស្តីពីសិទ្ធិជាមូលដ្ឋាន របស់ជនរងគ្រោះ មាត្រា ៥
- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៩- ១៤ និង ១៣១

- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ២៧

ចៅក្រមជំនុំជម្រះគប្បីប្រាប់ជនរងគ្រោះ អំពីសិទ្ធិសួរសំណួរផ្សេងៗ ទៅជនជាប់ចោទ និងសាក្សី សិទ្ធិជំទាស់ សិទ្ធិបង្ហាញភស្តុតាង និងសិទ្ធិជូនសម្តីចុងក្រោយដល់តុលាការ ។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ១៣០- ១៣២- ១៣៣- ១៣៧- ១៣៩
- ច្បាប់ស្តីពីស្ថានទម្ងន់ទោស មាត្រា ២

ការបើកសវនាការរឿងក្តីទាក់ទងនឹងជនរងគ្រោះជាអនីតិជន ឬជនរងគ្រោះក្នុងបទល្មើសផ្លូវភេទ អាចធ្វើឡើងជាសំងាត់ ដោយគោរពទៅតាមផលប្រយោជន៍ សេចក្តីថ្លៃថ្នូរ និងភាពជាឯកជនរបស់អនីតិជន ដែលជាជនរងគ្រោះប្រសិនបើចាំបាច់ ។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ១២៩
- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ២៣
- អនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៣
- កតិកាសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១៤

ចៅក្រមជំនុំជម្រះត្រូវធានាដល់សុវត្ថិភាពរបស់ជនរងគ្រោះ ។ នៅពេលមានវត្តមានរបស់ជនរងគ្រោះក្នុងពេលសវនាការ ចៅក្រមជំនុំជម្រះត្រូវធ្វើយ៉ាងណាកុំឱ្យជនរងគ្រោះទទួលរងគ្រោះជាលើកទីពីរបាន ។

តុលាការគប្បីខិតខំធ្វើយ៉ាងណាបង្កើតឱ្យមានបរិយាកាសទុកចិត្តគ្នា ដើម្បីឱ្យទទួលបាននូវភស្តុតាង (ក្នុងភាពជាឯកជន សុវត្ថិភាព ទំនុកចិត្ត សិទ្ធស្នាល អត់ធ្មត់ និងហ្មត់ចត់) ។

មិនត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យជនរងគ្រោះអង្គុយក្បែរជនជាប់ចោទឡើយ ។ ជនរងគ្រោះគប្បីឱ្យអង្គុយនៅទីតាំងក្បែរមេធាវី និងអ្នកគាំទ្ររបស់គេ ។

ជនរងគ្រោះមិនចាំបាច់រង់ចាំរហូតដល់ពេលសវនាការបញ្ចប់នោះទេ ។

ជនរងគ្រោះអាចផ្តល់សក្ខីកម្មតាមមធ្យោបាយសមស្របណាមួយ ស្របតាមគោលការណ៍ច្បាប់ ។ វិធីសាស្ត្រក្នុងការផ្តល់ភស្តុតាងតាមជំរើសផ្សេងៗ គួរផ្តល់ឱកាសឱ្យជនរងគ្រោះ ។ ឧទាហរណ៍ តាមរយៈ

កាសែតវីដេអូ សំភាសន៍នៅទីកន្លែងដោយឡែក បង្ហាញសក្ខីកម្មមុនពេលសវនាការ ហើយបន្ទាប់មកកំណត់ហេតុយកចម្លើយនោះ ត្រូវអានជាសាធារណៈក្នុងសវនាការ ... ។ល។

ការសាកសួរ(សម្ភាសន៍) ជនរងគ្រោះគប្បីធ្វើឡើងក្នុងលក្ខណៈសមស្រប ដូចជាៈ-

- ហាមប្រើប្រាស់សំណួរនាំមុខ
- មិនត្រូវធ្វើតាមរបៀបសួរចម្លើយ
- លើកទឹកចិត្តឱ្យនិយាយដោយសេរី
- ប្រើប្រាស់ពាក្យពេចន៍សាមញ្ញ ហើយសួរសំណួរឱ្យបានច្បាស់ៗ
- សួរសំណួរដោយឈរលើភាពអព្យាក្រិត្យ មិនត្រូវប្រើប្រាស់ពាក្យពេចន៍អសុរោះ បំភិតបំភ័យ ឬគំរាមកំហែងឡើយ
- យកភស្តុតាងជាសំខាន់ មិនត្រូវប្រើប្រាស់ពាក្យចំអកឡកឡឺយ លេងសើច ហើយចាត់ថាពាក្យបណ្តឹងនោះ មានសុពលភាពដាច់ខាតនោះទេ
- ព្យាយាមយល់ឱ្យបានច្បាស់អំពីស្ថានភាពរបស់ជនរងគ្រោះ

តុលាការត្រូវធានាថា កុមារដែលជាជនរងគ្រោះនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ និងកុមារដែលមានសមត្ថភាពបង្កើតទស្សនៈផ្ទាល់ខ្លួន បានបញ្ចេញនូវសិទ្ធិ និងទស្សនៈផ្សេងៗដោយសេរី លើគ្រប់បញ្ហាពាក់ព័ន្ធនឹងកុមារ ។ ទស្សនៈទាំងនេះរបស់កុមារ ត្រូវបានយកទៅពិចារណាថ្លឹងថ្លែង ដោយគិតទៅតាមវ័យ និងភាពចាស់ទុំរបស់កុមារ ។

- កតិការសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិកុមារ មាត្រា ១២

ការទំនាក់ទំនងនានារវាង ចៅក្រមជំនុំជម្រះ និងជនរងគ្រោះជាអនីតិជន ត្រូវធ្វើឡើងក្នុងកិរិតដែលអនីតិជនងាយយល់ ហើយទំនាក់ទំនងជាមួយជនរងគ្រោះដ៏ទៃទៀត ត្រូវពិចារណាអំពីសេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់គេ។ ចៅក្រមជំនុំជម្រះត្រូវធានាថា អ្នកចូលរួមដ៏ទៃទៀត រួមមាន ព្រះរាជអាជ្ញា មេធាវី និងជនជាប់ចោទ ត្រូវធ្វើឡើងដោយមានការគោរពនូវសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ ។

តុលាការគប្បីពិចារណាទៅលើរបាយការណ៍ ឬភស្តុតាងណាមួយដែលអាចយកជាការបាន ដែលជារបាយការណ៍ ឬភស្តុតាង ដែលបានផ្តល់ឱ្យដោយភ្នាក់ងារផ្សេងៗ ដូចជា ភ្នាក់ងារគាំទ្រដល់ ជនរងគ្រោះ ភ្នាក់ងារសង្គមកិច្ចដែលទទួលបានពី ជនរងគ្រោះផ្ទាល់ ឬពីមេធាវីរបស់ជនរងគ្រោះ ។

ការសម្រេចផ្តន្ទាទោសជនជាប់ចោទ ចៅក្រមជំនុំជម្រះត្រូវពិចារណាអំពីផលប៉ះពាល់នានាទៅលើជនរងគ្រោះ ។

ចៅក្រមជំនុំជម្រះត្រូវសម្រេចអំពីសំណងនានា ដោយផ្អែកទៅតាមព្យសនកម្មដែលកើតមាន ហើយអាចផ្អាកការវាយតំលៃទៅលើចំនួនសំណង តែក្នុងករណីដែលចំនួនសំណងនោះ មិនអាចធ្វើការវាយតំលៃបានទាន់ពេលវេលាប៉ុណ្ណោះ ។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៥- ១៩- ១៤៩- ១៥១

តុលាការអាចសម្រេចផ្តល់សំណងនិងជម្ងឺចិត្តបាន ទោះជាអវត្តមានជនរងគ្រោះដែលមិនបានចូលរួមសវនាការក៏ដោយ (ប្រសិនបើមានការទាមទារពីជនរងគ្រោះរួចហើយ) ។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ១១៣

ចៅក្រមជំនុំជម្រះគប្បីប្រាប់ជនរងគ្រោះអំពីសិទ្ធិប្តឹងឧទ្ធរណ៍

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ១៥៥- ១៦១ និង ១៦២
- ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់សាលាជំរះក្តី មាត្រា ៧ និង ៨
- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ៤

សាលក្រមចម្លង(សេចក្តីចម្លងសាលក្រម) ត្រូវផ្តល់ឱ្យភាគីជនរងគ្រោះ តាមការស្នើសុំ ។

- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ២៦ កថាខ័ណ្ឌ ២

តុលាការត្រូវរក្សាការសម្ងាត់នូវរាល់ភស្តុតាងនានាដែលទាក់ទងនឹងជនរងគ្រោះ ។ តុលាការត្រូវពិចារណាជាចំបងអំពីផលប្រយោជន៍របស់ជនរងគ្រោះ ទាក់ទងនឹងភាពជាឯកជន កិត្តិយស និងកិត្តិសព្ទ មុនពេលអនុញ្ញាតឱ្យផ្សព្វផ្សាយនូវរឿងក្តីរបស់ជនរងគ្រោះ ជាពិសេស រឿងក្តីដែលជនរងគ្រោះមានអាយុក្រោម ១៨ ឆ្នាំ ឬ ជនរងគ្រោះជាស្ត្រី ដែលទទួលការរំលោភទាក់ទងនឹងបទល្មើសផ្លូវភេទ ។

- ច្បាប់ស្តីពីរបបសារព័ត៌មាន មាត្រា ៤- ៥ និង ១៥
- អនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ មាត្រា ១៦

ឯកសារតុលាការទាក់ទងនឹងជនរងគ្រោះនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ត្រូវរក្សាទុកជាកិច្ចការសម្ងាត់ ។

- ច្បាប់ស្តីពីរបបសារព័ត៌មាន មាត្រា ៤- ៥ និង ១៥
- អនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ មាត្រា ១៦

ការខកខានមិនបានរក្សាការសម្ងាត់ ចៅក្រមជំនុំជម្រះ ត្រូវរាយការណ៍ទៅអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ដើម្បីចាត់វិធានការតាមច្បាប់ ដូចជា រាយការណ៍ទៅមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ថ្នាក់លើ លេខាធិការដ្ឋានទទួលបន្ទុកកិច្ចការមន្ត្រីរាជការ អគ្គាធិការដ្ឋានកិច្ចការតុលាការក្រសួងយុត្តិធម៌ ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម ។

ព្រះរាជអាជ្ញាគប្បីជួយគាំទ្រដល់ជនរងគ្រោះ ដើម្បីអនុវត្តដីកានានាទាក់ទងនឹងជនរងគ្រោះ ។

ដីកាបង្គាប់ឱ្យសងសំណងនានា ត្រូវអនុវត្តជាបន្ទាន់ដោយព្រះរាជអាជ្ញា តាមការស្នើសុំរបស់ភាគីរងគ្រោះ ។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ១៥៣
- ប្រកាសលេខ ២៧ ចុះថ្ងៃទី ១១ មិថុនា ២០០៤ របស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ ស្តីពីរបៀបរបបធ្វើការងាររបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មាត្រា ៤- ២១ និង ២៦

ហាមឃាត់ការទាមទារកំរៃមិនផ្លូវការ ។

ជនរងគ្រោះមានសិទ្ធិទទួលព័ត៌មានអំពីការដោះលែង ឬការរត់គេចខ្លួនរបស់ជនជាប់ចោទទាក់ទងនឹងរឿងក្តីរបស់ខ្លួន (សំរាប់សុវត្ថិភាព) ។

ការផ្តល់នូវការលើកលែងទោស ឬបន្ធូរបន្ថយទោសឱ្យទណ្ឌិត ឬអំពើធ្វើឱ្យមានការប៉ះពាល់ណាមួយទៅលើសុវត្ថិភាពរបស់ជនរងគ្រោះ ត្រូវលើកយកមកពិចារណាឱ្យបានហ្មត់ចត់ដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច មុនពេលសម្រេចនូវចំណុចខាងលើនេះ ។

ក្រោយពីទទួលបានសេចក្តីណែនាំនេះ សូមមន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់ដែលមានសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ អនុវត្តនូវគោលការណ៍ និងបទបញ្ញត្តិទាំងនេះឱ្យបានសម្រេច និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាពខ្ពស់ ។ ក្រសួងយុត្តិធម៌សង្ឃឹមយ៉ាងមុតមាំថា មន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់ទាំងអស់ច្បាស់ជាយកចិត្តទុកដាក់ខិតខំអនុវត្តតាមសេចក្តី

ណែនាំនេះ ដើម្បីចូលរួមអនុវត្តគោលនយោបាយកំណែទម្រង់ច្បាប់ និងតុលាការឱ្យទទួលបានជោគជ័យជូនរាជរដ្ឋាភិបាលពុំខានឡើយ ។

រដ្ឋមន្ត្រី

អង្គ វង្សវឌ្ឍានះ

ចំលងជូនៈ

- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម
- ក្រសួងមហាផ្ទៃ
- ក្រសួងការពារជាតិ
- ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
- ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
- ក្រសួងបរិស្ថាន
- ក្រសួងសុខាភិបាល

  ដើម្បីចម្លងផ្សព្វផ្សាយ
- ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ